

Облікова картка ДіР

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0225U000922

Державний реєстраційний номер: 0120U102580

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 21-01-2025

II. Етап виконання ДіР

Номер етапу: 2

Назва етапу: Комплексна популяційна оцінка інвазійних видів: встановлення екологічного потенціалу та закономірностей поширення. Наповнення бази даних «Інформаційна системи екологічних загроз чужорідних видів України». Написання монографії «Популяційна екологія та закономірності поширення інвазійних видів біоти»

Початок етапу: 01.2023

Закінчення етапу: 12.2024

Вид звітного документа: Остаточний звіт

III. Відомості про виконавця ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Державна установа "Інститут еволюційної екології Національної академії наук України"

Код за ЄДРПОУ: 33593908

Місцезнаходження: вул. Академіка Лебедева, буд. 37, м. Київ, 03143, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон: 380445262119, 380445261904

IV. Відомості про співвиконавців ДіР

V. Відомості про замовника ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Національна академія наук України

Код за ЄДРПОУ: 00019270

Місцезнаходження: вул. Володимирська, буд. 54, м. Київ, 01601, Україна

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон: 380442343243

VI. Джерела, напрями та обсяги фінансування ДіР

Підстава для проведення ДіР: 34 - договір (замовлення) з центральним органом виконавчої влади, академією наук (головними розпорядниками бюджетних коштів на проведення НДДКР)

Напрямок фінансування: 2.1 - фундаментальні дослідження

Джерела фінансування

7713 - кошти держбюджету

Код програмної класифікації видатків і кредитування (КПКВК): 6541030

Фактичний обсяг фінансування (тис. грн.): 19150.354
--

VII. Відомості про ДіР

Назва роботи українською:

Популяційна екологія та закономірності поширення інвазійних видів біоти на території України

Назва роботи англійською:

Population ecology and patterns of invasive species of biota distribution in Ukraine

Реферат українською:

Інвазійний потенціал *P. inserta* середній (2,5 бали) – натуралізувався на фітоценотичному рівні, *P. tricuspidata* – низький (1,5 балів), є лише в культурі; *E. crus-galli* та *C. longispinus* є помірно інвазивними (2,5 та 2,6 балів, відповідно). Проведено порівняльний аналіз трофічних консортивних зв'язків *Morus nigra* L., *Padus serotina* (Ehrh.) Agardh., *Prunus cerasus* L., *Parthenocissus inserta* Planch. з птахами на території вторинного ареалу, надані результати змін в орнітокомплексах при заміні в дубово-соснових насадженнях аборигенного *Quercus robur* L. на адвентивний *Q. rubra* L., виявлено список грибів на інтродукованих *Sorbus torminalis*, *Acer negundo* L., *Robinia pseudoacacia* L., та ураження аборигенного *Salix* spp. чужорідним грибом *Ganoderma resinaceum*. Вперше встановлено характер росту та умови культивування адвентивного гриба *Clatrthrus ruber* P. Micheli ex Pers., в умовах *in vitro*, успішно проведений експеримент відновлення грибів в природі на прикладі *Clatrthrus archeri* за використання авторського методу *re-situ*; описано базидієвий дереворуйнівний нематофаговий гриб у таймирському бурштині. Складено список чужорідних риючих ос родини Sphecidae в Україні, розроблена модель поширення *S. Curvatum* та *I. mexicana* Європою. Вивчено інфікованості особин *Drosophila simulans* із природних популяцій України чужорідною внутрішньоклітинною ендосимбіотичною бактерією *Wolbachia* та наявність зв'язку між інфікуванням *D. simulans* *Wolbachia* та активністю Р-транспозону. Показано, що експансія різних чужорідних видів птахів на територію України проходила з різних напрямків. Описані нові межі гніздових ареалів *Phylloscopus trochiloides* та *Serinus serinus* та фактори, які сприяють їх розселенню. В Україні зареєстровано 4 види ссавців зі списків Рекомендації № 77 (1999) Постійного комітету Бернської конвенції про викорінення немісцевих наземних хребетних: *Canis aureus*, *Mustela vison* проникли шляхом природного розселення, *Nyctereutes procyonoides* та *Ondatra zibethicus* інтродуковані.

Реферат англійською:

The invasive potential of *P. inserta* is medium (2.5 points) – naturalized at the phytocenotic level, *P. tricuspidata* is low (1.5 points), only found in culture; *E. crus-galli* and *C. longispinus* are moderately invasive (2.5 and 2.6 points, respectively). A comparative analysis of trophic consortial relationships was carried out by *Morus nigra*, *Padus serotina*, *Prunus cerasus*, *Parthenocissus inserta* with birds in the territory of the secondary area, the results of changes in bird assemblages during the replacement *Quercus robur* on *Q. rubra* in oak-pine plantations are given. The list of mushrooms on *Sorbus torminalis*, *Acer negundo* L., *Robinia pseudoacacia* L., damage *Salix* spp. of alien fungus *Ganoderma resinaceum*. For the first time, the nature of growth and cultivation conditions were established of alien fungus *Clatrthrus ruber* P. Micheli ex Pers., *in vitro*; successfully carried out an experiment on the renewal of fungi in nature using *Clatrthrus archeri* and the author's *re-situ* method; a basidial wood-destroying nematophagous fungus in Taimyr amber is described. A list of alien burrowing wasps of the Sphecidae has been compiled in Ukraine, a distribution model is developed *S. curvatum* and *I. mexicana* in Europe. It is shown that the expansion of various alien bird species into the territory of Ukraine took place from different directions. The new boundaries of the breeding ranges of *Phylloscopus trochiloides* and *Serinus serinus* and the factors that contribute to their settlement are described. In Ukraine, 4 mammal species from the lists of Recommendation No. 77 (1999) of the Standing Committee of the Bern Convention on the Eradication of Non-native Terrestrial Vertebrates have been registered: *Canis aureus* has entered through natural resettlement, *Nyctereutes procyonoides* and *Ondatra zibethicus* have been introduced, *Mustela vison* has entered the natural environment due to escapes from animal

farms. The database "Information system of ecological threats of alien specie

Індекс УДК: 574

Коди тематичних рубрик: 34.35

Керівники роботи

Власне Прізвище Ім'я По-батькові: Шупова Тетяна Віталіївна

Науковий ступінь: к. б. н.

Вчене звання: старший науковий співробітник

Ідентифікатор ORCID ID:

Додаткова інформація:

VIII. Наукова (науково-технічна) продукція (НТП)

Назва НТП українською: Науковий звіт

Назва НТП англійською: Scientific report

НТП, яку передбачалося створити:

Причини, через які НТП не було створено:

Отримані результати: Методи, теорії

Галузь застосування: Природоохоронна, еколого-просвітницька, рекреаційна

Реєстраційний номер картки технології:

Опис НТП: Звіт за результатами виконання НДР

Соціально-економічна спрямованість НТП: Поліпшення стану навколишнього середовища

Вплив НТП на довкілля:

Впровадження НТП: Впроваджено

Практична реалізація НТП

Початок етапу:

Закінчення етапу:

Споживачі продукції:

Перспективні ринки:

Характер співробітництва з інвестором

Потрібний обсяг інвестицій, тис. грн.:

Права, що надаються інвестору після завершення роботи:

Наявність бізнес-плану:

Техніко-економічне обґрунтування:

Потенціальний обсяг продажу, тис. грн.:

Очікуваний термін окупності (років):

Додаткова інформація:

IX. Бібліографічний опис

Blinkova, O., Shupova, T., & Raichul, L. (2023). α -Diversity of plant communities, forest birds and wood-decaying fungi in urban parks of a metropolis. *Baltic Forestry*, 29(1), id690. <https://doi.org/10.46490/BF690>

Gaychenko V., Shupova T., Illienko V. (2023). Birds' consortium ties with *Parthenocissus inserta* (A. Kern.) Fritsch., 1922 on the example of forest parks and city phytocenoses in Kyiv city (Ukraine). *Ekológia* (Bratislava), 42(4), p. 362–370. DOI:10.2478/eko-2023-0041

Honchar H., Kumpanenko O., Gorobchyshyn V. , Vishnevskiy D. (2024) Preliminary investigations of the species composition of the aculeate hymenopteran community in Chornobyl Radiation and Ecological Biosphere Reserve (Hymenoptera, Aculeata). *Travaux du Muséum National d'Histoire Naturelle "Grigore Antipa"* 67(2): 259-278.

<https://doi.org/10.3897/travaux.67.e105399>

Serga S, Maistrenko OM, Kovalenko PA, et al (2023) Wolbachia in natural *Drosophila simulans* (Diptera: Drosophilidae) populations in Ukraine. *Symbiosis* 89:187–196. DOI: 10.1007/s13199-023-00899-8 URL: <https://doi.org/10.1007/s13199-023-00899-8>

Serga S., Kovalenko P.A., Maistrenko O.M., Deconninck G., Shevchenko O., Iakovenko N., Protsenko Y., Susulovsky A., Kaczmarek Ł., Pavlovska M., Convey P. and Kozeretska I. (2024). Wolbachia in Antarctic terrestrial invertebrates: Absent or undiscovered? *Environmental Microbiology Reports*, 16(6), e70040. <https://doi.org/10.1111/1758-2229.70040>

Shupova T., Illienko V., Gaychenko V. European Serin (*Serinus serinus*) expands nesting area to south and east. / *Ornis Hungarica*. – 2024. – Vol. 32(2). – P. 120–132. DOI: 10.2478/orhu-2024-0031

Sukhomlyn M. M., Pasailiuk M. V., Fontana N.M. New records of a rare fungus *Tricholoma focale* (Agaricales) in Ukraine / *Ukr. Bot. J.* – 2024. – Vol. 81(6). – P. 424–432. <https://doi.org/10.15407/ukrbotj81.06.424>

Sukhomlyn M., Perkovsky E. 2023. First carnivorous fungus from Santonian Taimyr amber // *Earth and Environmental Science Transactions of The Royal Society of Edinburgh*, First View, pp. 1 – 6. DOI: <https://doi.org/10.1017/S1755691023000087>

Крохмаль О.І., Комар М.С., Аністратенко О.Ю., Логвиненко В.М., Іванов Д.В. Нове місцезнаходження середньоплейстоценової фауни та палінофлори Русава-2 (Україна): геологія, палеонтологія, палеогеографія, відносна геохронологія // *Геологічний журнал*. – 2023. – No 3 (384). – С. 108–125. – <https://doi.org/10.30836/igs.1025-6814.2023.3.274223>

Пашкевич Н.А., Березніченко Ю.Г., Подобайло А.В. Особливості ценопопуляцій *Asclepias syriaca* L. (ваточник сірійський) на перелогах лівобережної України. *Біорізноманіття, екологія та експериментальна біологія*, 2023. – Том 25. – №1. – С. 51–59. – <https://doi.org/10.34142/2708-5848.2023.25.1.05>

Майстренко О.М., Серга С.В., Коваленко П.А., Козерецька І.А. Бактерії, асоційовані з антарктичною комахою-ендеміком *Belgica antarctica* Jacobs (Diptera: Chironomidae). *Цитологія і генетика*. – 2023. – Вип. 57(3). – С. 3–9.

Пасайлюк М., Сухомлин М., Плїхтяк Л., Рогожук М. Міжнародний досвід охорони мікобіоти // *Notes in Current Biology*, 1(7) 2024, С. 31–36.

Shupova T. Change in the area of distribution of the Greenish Warbler (*Phylloscopus trochiloides viridanus* Blyth, 1843) in Ukraine and adjacent territories. *Trudy of the Institute of Zoology RK*. – 2023. – Vol. 2(1). – P. 119–135. – <https://doi.org/10.54944/tizrkvn15bc2>

Records of alien species in Ukraine. Version 1.3. Ukrainian Nature Conservation Group (NGO). Occurrence dataset <https://doi.org/10.15468/xfjq83> accessed via GBIF.org on 2023-06-21

Protsenko Y, Gorobchyshyn V (2024). Records of Ukrainian apoid wasps (Hymenoptera: Crabronidae, Sphecidae). Ukrainian Nature Conservation Group (NGO). Occurrence dataset <https://doi.org/10.15468/p8a5wx> accessed via GBIF.org on 2024-02-05

Х. Заключні відомості

Керівник юридичної особи

Сухомлин Марина Миколаївна

д. б. н., 03.00.21

Перелік осіб-виконавців

Іваненко Олександра Миколаївна

(к. б. н.)

Березніченко Юлія Глібівна

Горобчишин Володимир Анатолійович

(к. б. н., 03.00.16)

Губарь Любов Максимівна

(к. б. н.)

Коваленко Павло Андрійович

Конякін Сергій Миколайович

(к. геогр. н., 11.00.11)

Логвиненко Віталій Миколайович

(к. б. н.)

Пашкевич Наталія Анатоліївна

(к.б.н., 03.00.05)

Сухомлин Марина Миколаївна

(д. б. н., 03.00.21)

Черінько Павло Миколайович

(к. ф.-м. н.)

Шупова Тетяна Віталіївна

(к. б. н., 03.00.16)

Відповідальний за підготовку облікових документів

Шупова Т.В.

Телефон

+38 (095) 421-03-42

Реєстратор

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

